

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszáma: 164

Felolvasó szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 „

A londoni ut eredménye.

Gróf Bethlen István sikeres londoni utjának tünete már kezdenek mutatkozni. A Bukarestben megjelenő Adeverul egyik utóbbi száma beszámolót közöl Bethlen miniszterelnök londoni tartózkodásáról s megjegyzi, hogy annak eredményei különösen a kisebbségi kérdés tekintetében már most mutatkoznak. Az angol parlament egyik utóbbi ülésén az alsóház liberális szárnyáról kérdést intéztek Henderson külügyminiszterhez, hogy tájékozott-e azokról a memorandumokról, amelyek a Népszövetséghez a magyar kisebbségek sérelmei ügyében érkeztek be. A kérdésre Henderson azzal válaszolt, hogy megvizsgálja a problémát. Csaknem ezzel egyidőben 68 angol képviselő memorandumot nyújtott be az angol kormányhoz a kisebbség rendezése ügyében. Ennek a megmozdulásnak, amely több millió kisebbségi sorsra juttató népszerűség életörölményeit van hivatva rendezni, gróf Bethlen István londoni útja adta a legközvetlenebb lökést. Amikor a miniszterelnök az angol kormány meghívására elhagyta magát erre az utazásra, hangzottak, hogy annak elsősorban tisztelő látogatási jellege van. De már ekkor leszögezték, hogy mód fog nyílni több, bennünket érdeklő fontos kérdés spontán jött megbeszélésére, amikor Bethlen István miniszterelnök kellő módon informálni fogja az angol politikuskat Magyarország nagy kérdéseiről. Ime az Adeverul, melynek jól informáltságát a jelen pillanatban kétségbe vonni nincs okunk, már értesül is olyan nagyjelentőségű politikai megmozdulásokról, amelyek szoros összefüggésben vannak Bethlen londoni tartózkodásával. Lássuk tehát az Adeverul cikkét. A lap eléggé tájékozott afelől, hogy Magyarország minden élő lelkét a trianoni békeszerződés revíziójának gondolata tölti el legmélyebben. Ezt az állítást nincs okunk tagadásba venni. A lap azonban a probléma egyenes utvonatát kitekerve, arra a megállapításra jut, hogy Bethlennek nem sikerült meggyőznie Európa hivatalos körreit afelől, hogy a trianoni békeszerződés revíziója aktuálisan szükséges s ezért, — mondja az Adeverul — más agitációs lehetőséget kreált az utóállamok területén élő kisebbségek sorsa feletti aggodás ürügyével. Abból a tényből, hogy 68 angol képviselő memorandumot szerkesztett a kisebbségek sorsának javítása érdekében s azt letették a kormány asztalára, a jól értesült román lap arra következtet, hogy Bethlen elérte a célját, mert ime a kisebbségi probléma ismét felülvizsgálta fejt. A dolog igen komoly utra terelődött, amire abból is következtetni lehet, hogy a román lap máris kibúvákat keres a Románia területén élő kisebbségek sorsának további eliskasztása érdekében. Azt írja ugyanis, hogy reájuk nézve nincs az ügynek komolyabb jelentősége, mert a román kormány már előzőleg megígérte, hogy

az őszi ülészakban törvényjavaslatot nyújt be a kisebbségek helyzetéről. Unjuk már, hogy az ilyen dolgokkal vitázunk, mert évek óta tapasztaljuk, hogy milyen eredményei lettek az ilyen ígérgetéseknek. Soroljuk fel újabb azt a hosszú kálváriát, melynek áldozata lett a magyar nyelvhasználat, áldozatai lettek a kultúra bástyái, de nemcsak vagyoni, de eszmei és szemlélyi értékek is, kezdve az iskolán, templomon, folytatva a magánjavakon s végezve azokon az emberanyag transzportokon, melyeknek végállomása Brazília s a világ más tájéka lett, hogy a honukból kiforgatott magyaroktól véglegesen megszabaduljanak. Nagyon érdekes az Adeverulnak a cikke még akkor is, ha nem csupán magyar szempontból olvassuk azt. A

lap Bethlen londoni útjának nemcsak abból a szempontból tulajdonít nagy fontosságot, hogy a kisebbségi kérdést nyomatékos helyen aktuálissá tette, hanem azért is, mert Bethlen kijelentette az angol politikusok előtt, hogy nem mondhat le a trianoni szerződés revíziójáról, mert azt alkalmazhatatlannak tartja. A román lap Bethlen kezében a kisebbségi kérdést sem tartja egyébként, mint eszközként, melyet a revíziós politika támogatására kellőképpen ki akar használni. Ezek mögött a hívős ténymegállapítások mögött meghúzódik a román szellem teljes aggodalma, mi, akik oly keserves hosszú esztendőket éltünk át a trianoni szellem nyomása alatt, bírjuk még erővel és idegekkel s reménykedéssel várjuk a további fejleményeket.

szentistván községnek Baja törvényhatósági jogú várost erületéhez való csatolásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Az előadót illeti a szó.

F. Szabó Géza előadó: Tisztelt Képviselőház! A Bajaszentistván községnek Baja törvényhatósági jogú városhoz való átcsatolásáról szóló törvényjavaslat három szakaszból áll. Az első szakasz kimondja az átcsatolást, a második szakasz a község területének országgyűlési képviselőválasztókerületi beosztás szempontjából is Baja törvényhatósági jogú városhoz való átcsatolását mondja ki, a szavazókörök új beosztása tekintetében pedig egy különleges intézkedést tartalmaz, amely szerint az 1925:XXXI. tc. 13. §-ának 6. bekezdésében foglalt rendelkezéstől eltérőleg ez az intézkedés azonnal hatályba lép.

Tisztelt Ház! Köztudomásu, hogy Bajaszentistván község Baja városával majdnem teljesen össze van építve, csak egy utca választja el a két területet, így különösen közrendészeti és közbiztonsági szempontból igen különös helyzet áll elő akkor, amikor az utca egyik oldalán lezajló események más hatóság elbírálása alá tartoznak, mint a másik oldalon történtek.

A Bogyiszló községnél előbb felhozott nagy távolságok tekintetében a helyzet itt sem kedvezőbb, mert a megyei székhely itt is Budapest, a törvényesék pláne Szekszárdon van, a pénzügyigazgatóság megint Budapestben, a munkáspénztár Kiskunhalason, az iparfelügyelőség, valamint a kereskedelmi és iparkamarája Budapestben, a járási székhely Kalocsán, az adóhivatal ismét Kiskunhalason. Mindezen anomáliák orvoslása szempontjából ez a törvényes rendelkezés nagyon böcs, helyes és indokolt, annál is inkább, mert ehhez mindkét érdekelt törvényhatóság közönsége hozzájárult és az átcsatolásban egyetért.

A választókerületi beosztás szempontjából való átcsatolás az elmondottak alapján szintén indokolt s hogy ez azonnal hatályba lép, ez szintén indokolt azért, hogy az időközi választást is ilyen értelemben lehessen megoldani.

Ezen idokok alapján tisztelettel kérem a Házat, hogy méltóztassék az ismeretett törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadni. (Helyeslés).

Elnök: Szólásra következik?
Perlaki György jegyző: Meskó Zoltán! Meskó Zoltán: T. Képviselőház! Egészen természetesnek fogja találni a t. Ház hogy amikor egy olyan község elcsatolásáról van szó, amely községet 14 év óta képviseltem ebben a Képviselőházban, szót kérek s az átcsatolásról megmondom véleményemet. (Folyt.köv.)

— A bácsalmás-halasi vicinális vonal első angisztása. A bácsalmás-halasi vicinális vasuti vonal fővonalulásátása gyors tempóban halad s Halas felől már 7 km. hosszú szakasz átépítése fejeződött be. Utána, ha elkészül, gyorsvonati közlekedés lesz Bajáról Budapestre.

Hogyan öröközte meg a parlamentnaplója Bajaszentistván és Bogyiszló átcsatolásának országgyűlési vitáját.

A Független Magyarország röviden ismertette már, miként folyt le az országgyűlésen annak a törvényjavaslatnak a tárgyalása, amely Bajaszentistván délpéstmegyei községnek Baja városához való csatolásáról szól. Miután ez a probléma Baja város közönségét a legaprólékosabb részletekig érdekli, azért alább leközöljük az országgyűlési képviselőháznak június 25-én, szerdán tartott 413. üléséről szóló ház naplóból azt a részt, amely Bogyiszló és Bajaszentistván átcsatolásáról szól.

A vita a parlamenti gyorsírók feljegyzése szerint így folyt le:

Napirend szerint következnek a Bogyiszló községnek Tolna vármegyéhez való átcsatolásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Az előadó urat illeti a szó.

F. Szabó Géza előadó: Tisztelt Képviselőház! A Bogyiszló községnek Tolna vármegyéhez való átcsatolásáról szóló törvényjavaslat két rövid szakaszból áll. Az első szakasz kimondja, hogy Bogyiszló községnek a Duna folyam jobbpartján lévő területe közigazgatásilag Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéből Tolna vármegyébe csatolattatik át és egyben itt rendelkezik az 1929:XXX. tc.-nek megfelelően, hogy a további közigazgatási kérdésekkel illetőleg Tolna vármegye törvényhatósági bizottsága az illetékes.

Ennek a törvénynek az az indoka, hogy a Duna folyam szabályozása következtében a folyam jobbpartjára került az érdekelt Bogyiszló község határának nagyobb részével, amely körülmény a községet az anyavármegyétől elszakította és ennek folytán Tolna vármegye kötelekébe helyezte át. A Duna folyam nagy határvonala következtében közigazgatásilag úgy, mint közbiztonságilag és bíróság, nagyon nehéz helyzetbe sodorta Bogyiszló községet. Nem kell itt mást felemlíteni, mint azt, hogy vármegyei székhelye Budapestben volt, törvényszéke Kalocsán,

pénzügyigazgatósága Kecskeméten, munkásbiztosító pénztára Kiskunhalason, iparfelügyelősége, valamint kereskedelmi és iparkamarája Budapestben, járási székhelye, járásbíróháza, adóhivatala, továbbá országgyűlési választási székhelye Kalocsán. (Zaj.) Ebből kitűnik, hogy az a törvényes rendelkezés, hogy Tolnavármegyéhez csatolattatik Bogyiszló, a községnek úgy közigazgatási, mint igazságszolgáltatási és gazdasági érdeke is. Ez a tényállítás abból is kiderül, hogy maga Bogyiszló község indította meg ezt a mozgalmat és Pest vármegye közönsége, valamint az érdekelt Tolnavármegye közönsége ehhez szintén hozzájárult.

Az előadott indokok alapján tehát mély tisztelettel kérem a t. Házat, hogy méltóztassék ezt a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadni. (Helyeslés.)

Elnök: Szólásra következik?
Perlaki György jegyző: Senki sincs feliratkozva.

Elnök: Kíván valaki szólni? (Nem!) Szólni senki sem kíván: a vitát bezárom s minthogy a belügyminiszter ur sem óhajt nyilatkozni, szólásjoga többé senkinek sem lévén, a tanácskozást befejeztemnek nyilvánítom.

Következik a határozathozatal. Kérem a t. Házat, méltóztatni e a most tárgyalt törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni, igen vagy nem? (Igen!) A Ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Következik a részletes tárgyalás. Kérem a jegyző urat, sziveskedjék a törvényjavaslat címét felolvasni.

Perlaki György jegyző (olvassa a törvényjavaslat címét és 1-2 §-ait, amelyeket a Ház észrevét nélkül elfogad.)

Elnök: Ezzel a Ház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta s annak harmadszori olvasása iránt később fog a Háznak javaslatot tenni.

Napirend szerint következnek a Baja-

Az ajándék fényképezőgépek megérkeztek,
szétosztásuk az ismert módon megkezdődött. **Bárki kaphat belőle a**
Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szöloben és gyümölcsösben fellépő lisztharmit betegség ellen kedvezményes áru SÜLFAROL-t használunk, melyet fél százalékos arányban a bordói léhez keverünk. Főraktárban beszerezhető:

Városi Drogériában Baja, Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

Iskolai értesítők.

I.

A bajai állami IV. évf. fiú felső kereskedelmi iskola 7. évi értesítője.

A Baján működő tanintézetek közül az idén a m. kir. állami IV. évfolyamu Türr István fiú felsőkereskedelmi iskola Értesítője érkezett meg legelőször szerkesztőségünk asztalára. Azé az intézeté, amely hetedik évét töltötte el az idén nemes munkában Legányi Dezső igazgató vezetése alatt.

Az Értesítő első közleményében az iskolának ez év február 23-án megtartott zászlóavató ünnepéről számolt be történelmi hűséggel Legányi Dezső igazgató. A zászlóanya Bisztrai-Balku Gyuláné volt, akinek június 14-én este az ifjusági ének szerenádát is adott s az igazgató akkor szóval is megköszönte az iskolával szemben tanúsított és pompás selyemszalag sajátkezü kihimzésével is igazolt jóindulatát. A következő közlemény a bajai felsőkereskedelmi fiú iskolát végzett szövetségének megalakulását és a tisztikar névsorát ismerteti.

A lefolyt év története főcím alatt ismerteti az év megnyitását, amikor is amerikai mintára a tanulóifjuság a városi polgári fiúiskola tornatermében tartott tanévnyitó ünnepély után elvonult a nemzeti zászló előtt. Beszámol az Értesítő a tanári testületben beállított változásokról, statisztikai adatokat közöl az egyes osztályokba beiratkozott tanulókról, szövegjavítóvizsgák eredményéről, hivatalos látogatásokról, szülői értekezletekről, amikor Barcsi József tanár tartott előadást a pályaválasztásról, Legányi Dezső igazgató pedig a hazai áruk pártolásának fontosságáról.

Az igazgatóság évi jelentése szerint hét éves múltja ellenére az iskola elhelyezésében ez év folyamán sem történt semmi változás s bár a városi törvényhatósági bizottság feliratban újból kérte a kultuszminisztériumot — a szerződés értelmében — új épület emelésére, az állam súlyos pénzügyi helyzete miatt ez a kérdés megint nem találhatott meghallgatásra és így

nagyon kérdéses, hogy az iskolának olyannyira szükséges modern, új épületet mikor kaphatja meg az intézet. Pedig az elhelyezés évről-évre nagyobb nehézségekbe ütközik. A III. évfolyam 46 m² alapterületű tantermébe például 40 tanuló kellett beszoportítani, de ezt a létszámot csak úgy tudták elhelyezni, hogy a gyakorló irodából állítottak be asztalokat, minthogy több pad, mint amennyire a terem be volt rendezve, a tanterembe nem fér be. Ennek az iskolának tehát szinte létkérdése az új és reá szabott épület, mert a szűk férőhely kétségtelenül kedvezőtlen befolyással van a tanításra.

Az erkölcsi és hazafias nevelés volt a tananyag átültetése mellett az iskola főgondja, ezenkívül az emberszeretetet és a társadalmi együttérzést is meggyökereztetni igyekezett a tanári kar a növendékek lelkeiben. A nevelő munkát károsan befolyásolta az, hogy 50 tanuló Jánosalmáról, Mélykútról, Kunbajáról, Madarásról, Bácsalmásról, Bácsbokodról, a Bajai Szőlőkől, Hercegszántóról, Dávodról, Nagybaracskáról, Garáról Alsónyékéről és Bátaszékről vonattal járt be, de addig amíg az iskolának nincs internátusa, nincs is mód a vonatozás megszüntetésére.

Külön fejezet számolt be az oktatásról, az üzemlátogatásokról: megtekintették a baromfi kiállítást, Somogyi szesz és ecetgyárat, az Ackermann lészövődőt, Schön Zsiga gyapju és szövőgyárat, a városi gázgyárat, a Bodicsi-féle harangöntő műhelyt és a Rollberg-féle jéggyárat.

Ismerteti az intézet tanárainak s növendékeinek egészségi állapotát, egy növendék: Gestalter Károly I. évfolyamu tanuló június 3-án meghalt. Közli az iskolai ünnepélyeket és előadásokat, a segélyezési ügyeket. A mind nyomasztóbb gazdasági viszonyok arra készíteték a város polgármesterét, hogy a tanulóknak a tandíj minél nagyobb mérvű elengedésével tanulmányaik folytatását lehetővé tegye. Összesen 75 tanuló kapott tandíjkezdményt, vagyis a növendékek fele. A város összesen 7.769 pengő tandíjat engedett el. Végül a magánvizsgálatokról és az iskolai év bezárásáról, valamint a fellettes hatóságokról referál az Értesítő. Az 1929-30 iskolai év végéig — kizárólag anyagiakban — a város törvényhatósági bizottsága, illetve polgármestere is felsőbb hatósága volt az iskolának.

A tanári testület tagjai: igazgató: Legányi Dezső, rendes tanárok: Balogh Miklós, Kovács Antal, Ujházy László. Megbízott tanárok: Barcsi József, Fehérvári Mária, dr. Haranghy Lászlóné, Hitoktató: Raffai Imre, óraadó tanárok: Bernáth András, Desics József, Jász Antal, aki a horvát nyelvet tanította, dr. Parcsitich József, dr. Polgár Lajos, Schmidt Béla, Sichert Ernőné, Sikor Gizella és Vas Károly. Hitoktatók: Kemény Gábor ev. lelkész, dr. Péner Miklós főrabbi és Sebestyén Sándor ref. lelkész.

Az Értesítő ismerteti a tanári testület társadalmi és irodalmi munkásságát, majd az elvégzett tanítási anyagot és az 1929-30 iskolai évben használt tankönyvek jegyzékét, végül a könyv és szertárak gyarapodását és jelenlegi állapotát. Hosszabb cikk számolt be az ifjusági egyesületek: így a Türr István önképzőkör negyedik évi működéséről, az ifjusági sportkör 1929-30 tanévi működéséről s a tornavizsgák eredményéről, az iskolai vívóversenyéről, a

sporkör vagyonáról, a cserkészetről, a Mária kongregációról, az ifjusági zene és énekkarról és a tanulmányi kirándulásokról.

Ezúán közli az Értesítő a tanuló névsorát és érdemjegyeit, valamint az érettségi vizsgák teteit. A szeptemberben leérettségizett 9 és a június 20 matusus közül 8 katonai pályára megy, 5 magántisztviselői, 4 hivatalnok, 2 tanári, 2 közgazdasági, 1—1 gazdasági, jegyzői újságírói, hajóstiszt, vasutas tiszt, póstatiszt, banktisztviselői és textilipari pályára.

Az intézet növendékei a világ minden tájáról rekrutálódtak, sok diák a megszállott területekről való, de van több horvátországi, egy new-yorki, egy lovrani (Olaszország) és egy wieni születésű is.

A felvett 153 tanuló közül kimaradt 10, meghalt 1 és osztályozást nyert

141 tanuló. Az intézet növendékei közül r. kath. volt 111, ev. 4, református 6 és izr. 20. Magyar anyanyelvű volt 138, német anyanyelvű 3, csak magyarul tudott 116, németül is 16, horvát szerb—bunyevác 9, holott a kereskedelmi életben annzira szükséges lenne a nyelvismeret.

Az osztályzatot nyert tanulók közül jelesrendű volt 4, jórendű 20 s elégségesrendű 74, egy elégtelenes 10, két elégtelenes 19 és több elégtelenes 14, azaz 43 tanuló bukott meg, vagyis csaknem egyharmada a tanulók létszámának.

A tanulók közül szüleik lakóhelye szerint bajai volt 75, bácsmezei 38, más megyebeli 28. A legfiatalabb diák 15 éves, a legidősebb 22 éves koru volt. Magaviseletről 1-es 93, 2-es 41, 3-as 6 és 4-es 1.

Végül az Értesítő tájékoztatást közöl a jövő iskolai évről.

Motorkerékpárszerencsétlenség Palotabozsok és Mohács között.

A gép felborult, a vezető és az utas az árokba repültek. A sérülések szerencsére nem életveszélyesek.

Könnyen végzetessé válható motorkerékpárszerencsétlenség történt vasárnap este 6 és 7 óra között Palotabozsok és Mohács között. Egy mohácsi lakatosmester, aki ismerősével szóló gépén Mohács felé hajtott, gépével felbukott és mindketten eléggé súlyos sérüléseket szenvedtek. A mohácsi rendőrség a László kórházban haligatta ki a baleset szereplőit, akik a következőket mondták jegyzőkönyvbe:

Schmidt Ferenc 32 éves mohácsi lakatosmester vasárnap motorkerékpár kirándulást rendezett Palotabozsokra. A községben felkereste régi jó ismerősét, Rozmer József 35 éves szabómestert. A két iparos a délutánt beszélgetéssel töltötte el és közben egy liter bort ittak meg ketten.

Hat óra után Schmidt Ferenc készülődni kezdett hazafelé. Rozmer Józsefnek is kedve támadt a motorozásra és

ezért barátja gépén ő is elindult Mohács felé. Schmidt Ferenc vezette a kerékpárt, Rozmer pedig a hátsó ülésen foglalt helyet. A mohácsi—budapesti országúton a megengedett 30—35 kilométeres sebességgel futott a gép. Körülbelül a fele uton történt, hogy az első kerék rászaladt egy kivágott szőlőtőkére, amely az országút balszélén feküdt. A gép a váratlan akadálytól eldőlt, a vezető és az utas pedig ivben repültek ki az utmenti árokba.

A baleset következtében úgy Schmidt, mint Rozmer elvesztették eszméletüket és a mohácsi autóbussz szállította be őket a László kórházba. Schmidt Ferenc az arcán szenvedett 4—5 helyen sérüléseket, az állapota eléggé komoly, Rozmer József azonban néhány ütődés és karcolás árán szerencsésen uszta meg a motorkerékpár kirándulását.

A vöröskakas negyedik jelentkezése. Csütörtökön este kigyulladt és leégett Schön Zsiga gyáros házának tetőszerkezete.

Csütörtökön este az alkonyati órákban ismét tűzriadalom zajla verte fel a város csendjét. A ferencrendi templom toronyőre megfujta a trombitát, leadta a vészjeleket. A közönségnek nem kellett sokáig kutatnia, hol lehet a tűz, mert a tanítóképezde közelében sűrű fekete füst emelkedett a magasba, jelezve, hogy ott van a tűz, amely Schön Zsigmond textilgyárosnak Czifrusz Ferenc-utc 3 szám alatti házában pusztított a ház tetőszerkezetén. A tűzoltók pillanatok alatt a helyszínen termetek s azonnal munkába léptek. A tűzriadalom zajára percek alatt óriási közönség vonult fel a tűzhöz. A tűznél megjelent dr. Vojnics Ferenc polgármester, dr. Puskás Dezső helyettespolgármester, Trenka Kálmán rendőrfőtanácsos és igen sok törvényhatósági bizottsági tag.

A tűzet a tűzoltók heroikus erőfeszítéssel fél óra alatt eloltották, de a ház tetőszerkezetének több, mint fele elpusztult s oltás közben a tűzoltók levertek. A tűz a padlásra keletkezett minden valószínűség szerint kéménytűzből eredően harapódzott el, úgy hogy a padlástetőgerendái, amelyek olyan szárazak voltak, mint a puska-por, tűzet fogtak és a tűz végigszaladt a padlásra.

Ha lett volna elegendő víz s ha a szivattyú a padlásra nem szakadt volna el, a tűzoltók öt perc alatt eloltották volna a tűzet. Így is az oltásnál igen nagy szolgálatot tett a szomszéd Nagy Péter házában udvarán álló kut, amely kiapadhatatlanul szolgáltatja a vizet.

A tűzoltásnál ismét bebizonyult, hogy szükség van még egy tűzoltóautóra, hogy amíg az egyik oltja a tűzet, az alatt a másik hozzon vizet, mert az a körülmény, hogy a tűzoltóautónak el kell mennie vizért, alkalmas arra, hogy a tűz tovább terjedjen.

A szomszédok iparkodtak menteni a gyúlékony anyagokat: így Nagy Péter

rék az udvarukon felhalmozott faszenn, szemet és fát, a Hahn és Klauber cég a petroleumos hordókát a Bajai és Kabdebő cég, mint a Shell lerakata pedig a benzines hordókat.

A tűzet este 9-re teljesen lokalizálta a tűzoltóság, de reggelig ott hagyták a házban két tűzoltót minden eshetőségre készen, mert az oltásnál nem akarták a tetőszerkezetet nagyon megrognálni.

A kár mintegy 8—10 ezer pengő, mert a padlásra ajtókat, ablakokat s egyéb háziesszkezőket, meg anyagok is eltek.

Ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot dr. Hechtl József rendőrtanácsos, Gramling Tibor városi aljegyző, Illenberger János villamosmérnök, v. Losonczy György tűzoltóparancsnok, Molnár Antal alparancsnok, Kiss G. Dezső detektív-csoportvezető és Tolnai Márton detektív. Megállapítást nyert, hogy a tűzet öngyulladás okozta.

Belügyminiszteri rendelet szabályozza a virágoknak ablakokban és erkélyeken való elhelyezését és öntözését.

Az elmúlt napokban röviden már megemlítettük azt, hogy a belügyminiszter a fenti ügyben rendeletet adott ki. A virágkultusz érdekében kiadott belügyminiszteri rendelet a következő: A virágkultusz közérdekű mozgalomnak tartom és annak akadálytalan kifejlesztését a magam részéről is előmozdítani kívánom.

Ennek következtében szükségét látom annak, hogy a virágok elhelyezésével és öntözésével kapcsolatban közrendészeti szempontból eddig felmerült akadályokat, illetve panaszokat az egyöntetű eljárást is biztosító, megfelelő megelőző rendelkezésekkel megszüntessem:

Bajai Cementárugyár R.-T.

B A J A.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér.)

Iroda: dr. Bajai Ernő, Havnald-utca 13 — Telefon 225.

Ajánlja kitűnő minőségű gyártmányait:

MOZAIKLAPOKAT, CEMENTLAPOKAT, CEMENTCSEREPET, KUTGYÜRÖKET, CEMENTCSÖVEKET minden méretben, BETONKERITÉSEKET és mindenféle CEMENTÁRUT. — MŰKÖMUNKÁK szakszerű kivitelben. — Állandó raktáron: USZÓDI DUNAKAVICS, PORTLAND-CEMENT, MŰKÖZUZALÉK, CEMENTFESTÉK.

Ezért a következőket rendelem:

1. A házak ablakában és erkélyén virágtartó ládákat és cserépeket úgy kell elhelyezni, hogy azok ott szilárdan álljanak, illetőleg onnan le ne eshessenek.

2. A házak utra, térre néző ablakában, erkélyén elhelyezett virágokat csak este 9 órától reggel 8 óráig szabad öntözni olyképen, hogy az öntözés a járókelőknek alkalmatlanságot, illetve kárt ne okozhasson.

3. Aki e rendőri rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és öt pengőtől 200 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel kell büntetni.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságoknak, a m. kir. állami rendőrség hatáskörébe tartozik.

4. E rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

HÍREK.

Kiadós esőt áhit a szikkadt föld.

A hetek óta tartó szárazság és szivócsiszító rekkenő hőség után úgy néz ki minden a földeken és mezőkön, mint-ha leperzselték volna az egész növényzetet. A perzselő, fullasztó melegben csak a Duna mentén látni zöldet — mint kies oázis a Szahara sívó homoktengerében — azontúl kégett minden a határban. Nincs eső, vagy ha van, az édes kevés: Urnapján, most szombaton s azonkívül szerdán hajnalban esett egy kis eső, de csodálatos módon csak Baján esett, viszont Csánadon és Bokodon már hire-hamva sem volt az esőnek, pedig jobb lett volna, ha a város határán túl lévő szikkadt földet üdítette volna fel egy jó friss zápor. Baján már nincs is más témájuk a benszülötteknek, mint az eső, amely még segíthetne a krumpolin, kukoricán s kapás növényeken de, főleg a legelőknél. Kiadós, hűsítő esőre volna szükség, amely azonban ne percekig szitáljon, hanem egy éjszakán át zuhogjon.

Elutazott a polgármester. Dr. Vojnics Ferenc polgármester ma reggel az 5 órai vonattal Budapestre utazott, hogy kislügsse a közmunkák megindításához a kormánysegélyeket.

A városi közigazgatási bizottság ma d. e. 11 órára tervezett ülése elmaradt, mert a polgármesternek hirtelen a fővárosba kellett utaznia.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Türr István-utca 5. Telefon 234.

A ipartestület rendkívüli közgyűlés összehívását kérte. A bajai ipartestület törvényhatósági bizottsági tagjainak, valamint a Választási Block tagjainak aláírásával beadványt nyújtottak be kedden a városba, amelyben a munkanélküliség kérdése miatt azt kéri, hogy hívja össze a hatóság a törvényhatósági bizottságot rendkívüli közgyűlésre.

Szabadságon. Dr. Reiser Antal gazdasági tanácsnok ma kezdte meg nyári szabadságát, amelynek egy részét külföldi tanulmányuton tölti.

Nevváltozás. Iszkeitz János pécsi máv. tiszti családi vezetéknévét belügyminiszeri engedéllyel „Székely”-re változtatta.

Nagy hőség veszélyezteti a szibériai termést. Szibériában a veltésterület 47 százalékkal kisebb az előirányozottnál. Junius első felében az időjárás nagyon kedvező volt, második felében azonban olyan rettenetes hőség állott be, amely egész 134 Fahrenheit fokig emelkedett. Ha ez a szokatlan kánikula tovább tart, a legnagyobb mértékben veszélyezteti a termést. A Közép-Volga vidékén rendkívül erős vihar vonul végig, mely sok helyen igen érzékeny károkat okozott a termésben. Ukrajnában felhőszakadászerű zivatar okozott nagy károkat. Az őszi buza állása egyébként közepes, a tavaszi buzáé kielégítő Ukrajnában.

Nagy áresések a sertés piacon. Előrelátható volt a sertések árának lemorzsolódása, mindamellett mégis meglepetést keltett az áralakulásban legutóbb bekövetkezett meredek bessz-irányzat, mely a prima sertések árát immár az egy pengős árhoz hozta közel. Jellemző, hogy a 300 kg-on felüli uradalmi zsirsertések legújabbban csak 112-114 filléres árak mellett tudnak nagynehezen felvételre találni. A sertés piac hangulata a továbbiakat illetőleg is erősen pesszimista.

Két szerencsétlenség volt a tegnapi tűznél. A Schön Zsigmond féle tüzeseitől tegnap két szerencsétlenség is történt. Egy ismeretlen, vígyázatlan nőnek a fejére esett a háztetőről egy cserép, úgy hogy az illető ájultan esett össze a helyszínen. — Ferenc hat éves kisfiának a térdét és bokáját a szivattyú vasrésze erősen megütötte úgy hogy elvágódott és nem tudott tovább menni. A mentők mindkettőjüket a kórházba szállították.

Rendkívüli közgyűlést tart a város. Baja város törvényhatósági bizottsága a jövő hét szerdáján, 9. én d. u. 6 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart, előtte félórával pedig a közgyűlés tart rendkívüli ülést. Mindkét ülésnek egyetlen tárgya: a munkanélküliség enyhítése végett a közmunkák megindítása. A rendkívüli közgyűlést azért hívta össze a hatóság, mert egy 50 bizottsági tagnál több aláírást tartalmazó beadvány érkezett a városba, amelyben kérték a rendkívüli közgyűlés összehívását.

Tárgyalások a munkanélküliség kérdésének megoldásáról. Miután dr. Vojnics Ferenc polgármester visszatért a fővárosból, ahol az egyes minisztériumokban a város ügyeit intézte s főleg az iskolaépítésekre kiutalendő államsegélyek ügyét sürgette meg, — szerdán és csütörtökön este a törvényhatósági bizottsági tagok egy kisebb csoportjának bevonásával a városi vezetőség különben türelmetlenül várja a miniszter leiratát a közmunkák engedélyezésére, amit azután azonnal a városi közgyűlés és közgyűlés elé terjesztenek, hogy a munkanélküliség megszüntetésének útjából minden akadályt elhárítsanak.

Tánciskola. Laky táncanár július hó 7-én kezd meg nyári táncanfolyamát az Ipartestület nagytermében. Külön délutáni diákcsoportok. Beiratások naponta 5-7-ig. Kedvezményes tandíjak.

Temetés. Csütörtökön d. u. 6 órakor temették el nagy részvét mellet Babusnyik Jánost, a bajai állami tanítóképző intézet nyugalmazott süllydtanítóját, aki a faszobrászatot is tanította. A temetési szertartást, amelyen a gyászháznál és a temetőben megjelent Brunovszky Rezső címz. főigazgató, tanítóképzőintézeti igazgató vezetésével az intézet tanári kara, — Kemény Gábor lutheránus lelkész végezte. A tanárikar az elhunytat kikísérte utolsó útjára az evangélikus temetőbe.

Árverés lesz a zálogházban. Baja város elsőfoku iparhatósága az 1881 évi XIV. tc. 15 §-a alapján árverés alá kerülő zálogtárgyak elárverezésének határnapját 1930 évi július hó 7-én d. e. 9 órakor tartja meg a zálogházban Sütő-utca 7 szám alatt.

Sertés kanok a községeknek. Kisbirtokosságok és legeltetési társulatok csakis a vármegyei szarvasmarha, sertés és juhtenyésztési szabályrendeletnek megváltoztatása után ígérhetnek yorkshirei sertés kanokat, minthogy az érvényben lévő szabályrendelet csakis mangolica-sertés kanoknak köztenyésztésre való használatát engedélyezi. A sertés kanok vételárából 20 százalék árkedvezményt nyújt a földmívelésügyi miniszter és a fennmaradó 80 százalék kocsánál két év alatt az érték 20 százalékára tehető, — a földmívelésügyi miniszter saját tárcája terhére vállalta. Tájékoztató végett az érdeklődő gazdákkal közöljük, hogy a tenyésztők vételára kg-ként 35-4 pengőre tehető s azok beszerzése csakis oly gazdáknak ajánlható, akik már foglalkoztak husssertés tenyésztéssel és tudatában vannak annak, hogy a yorkshirei kockák táplálkozásában a magolcánál igényteltebbek és lehetőleg tejtermékekkel tartandók, legelőre pedig egyáltalán nem hajthatók ki, hacsak nem közeli herelegelő, amely elsőrangú takarmány a számára.

Rádió

Péntek, július 4.

3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
4:00: Gyermekmesék.
4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.
5:00: Szádeczky Kardos Lajos felolvasása.
5:35: 36. Rácz Laci és cigányzenekekről hangverseny.
6:45: Kormos Tivadár dr. előadása.
7:20: Hangverseny.
8:10: Csabai István dr. előadása.
8:30: Olasz operett-részletek.
E hangverseny szünetjében ügötversenyeredmények.
Utána kb.
10:10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd gramofonhangverseny.
TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. vevőközönséget, hogy átvettem a „Merz” irógépgyár képviselőjét. A Merz irógépek kiválósága, tökéletessége és olcsósága fogalom az irógép szakmában. Kivánatra a „Merz” irógépet készséggel bemutatom.

A „Vesta” varrógépeknek és „Kaiser” kerékpároknak, melyeket már békeidőben is árusítottam, a képviselőlet Baja és környékére szintén átvettem.

A gépek minőségéről számtalan elismeréssel szolgálhatok.

Tisztelettel
Fränkel Ignác
mechanikus. Baja.

Hosszabb gyakorlattal bíró, szorgalmas, lehetőleg nőlten

molnársegédet
felvesz a Bácsbokodi Hengermalom.

1928. Pk. 11734 szám.

1930. vght. 1384 szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Sándor Imre bajai ügyvéd által Pollák József bajai lakosok kérelmére és javára 435 P követelés és járulékaik erejéig a bajai kir. járásbíró 1929. évi P 5855 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől lefoglalt 1200 P becsértékű ingóságokra a bajai kir. járásbíró fenti számú végzésével az árverés elrendelvényén, annak 1908. évi XLI. t-c. 20 §-a alapján fenntírt, valamint zálogjogot szerzett más foglaltaték javára is a végrehajtást szenvedő lakásán üzletében Baján Mészáros Lázár-u. 43 sz. alatt leendő megtartására határidőül 1930. évi július hó 11. napjának délelőtti 11 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok és cserépkályhák s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is elfogom adni.

Baja, 1930. évi június hó 14.

Hoffmann Győző
kir. bír. végrehajtó.

Zsákot,
ponyvát olcsó szolid árban
kölcson ad

Schön Márk

Baja, Zichy Bódog-tér 2.

(Kakas bolt)

Tóth Kálmán szoborral szemben.

Ha épít, építsen

fával égetett téglával,
mert a

salétrommentes.

Hódfarkú és hornyolt cserép

Küttégla

Hatsarkos járdatégla

Mindenféle chamotte téglá.

Cementárúk

Egyszerű cementlapok

Diszes cementlapok

Mozaiklapok

Járdalapok

Küttgyűrűk

Cementcsövek

Cementvályúk

Lábazati kövek

Keresztek

Síremékek

Sírbefedések

Sírkeretek

Esővízmedencék.

Építési anyagok

la Portland cement

Fehér cement

la Darabos mész

Kavics-homok

Cement festékek

Granitto

Csiszoló anyagok

Biber-Tricosa

Stuccatur nád

Elszigetelő lemez

Kátránypapír

házhhoz szállítva, a legjutányosabb árban ajánl

Grünhút és Társa

Városi troda: Türr István-utca 5. sz.

Telefon 160-111-234.

1930/210

et növendékei kö-
ev. 4, református
anyanyelvű volt
vü 3, csak magya-
túl is 16, horvát
holott a keres-
ra szükségessé len-

ert tanulók közül
rendű 20 s elég-
légtelenes 10, két
b elégtelenes 14,
ott meg, vagyis
a tanulók létszá-

szüleik lakóhelye
bácsmegyei 38,
legfiatalabb diák
22 éves koru
1-es 93, 2-es 41,

tájékoztatót közöl

btabszok

a repültek. A
esek.

is elindult Mo-
Ferenc vezette a
eddig a hátsó ülél-
A mohács—buda-
megengedett 30—
éggel futott a gép.
n történt, hogy az
egy kivágott sző-
országát balszélén
íratlan akadálytól
utas pedig ivben
i árokba.

ben egy Schmidt,
itték eszméletüket
usz szállította be
zba. Schmidt Fe-
dett 4-5 helyen
ta eléggé komoly,
an néhány ütődés
zerencsésen uszta
kirándulást.

kezése.

Zsiga gyáros

elhalmozott faszé-
Hahn és Klauber
ordóit a Bajai és
a Shell lerakata
dókat.

jesen lokalizálta a
lig ott hagytak a
t minden eshe-
t az oltásnál nem
etet nagyon meg-

—10 ezer pengő,
ablakok s egyéb
nyagok is elégték.

ik meg a tűzvész-
szel rendőrtaná-
városi aljegyző,
illamosmérnök, v.
üzöltőparancsnok,
ancsnok, Kiss G.
tvezető és Tolnai
gállapítást nyert,
adás okozta.

miniszteri

abályozza

lakokban és
elhelyezését
ését.

an röviden már
ogy a belügymi-
n rendeletet adott
érdekében kiadott
elet a következő:
szérdekű mozgá-
ának akadálytalan
n részéről is elő-

en szükségét lá-
írágok elhelyezé-
kapcsolatban köz-
ból eddig felme-
ve panaszokat az
biztosító, megfe-
kezésekkel meg-

U-R-A-N-I-A
1930. július 5-én, szombaton d. u. 6 s este fél 9 órakor.
A szerelem rózsái.
Történet 8 felv. Fős.: June Collyen és Conrad Nágel.
HÁZASSÁG SZÉDELGŐ
(A FÁTYOLOS ASSZONY.) 8 f. egy boldogtalan asszony életéből.
1930. évi július hó 6-án, vasárnap d. u. fél 4, 6 s este fél 9 órakor
Forradalmi Nász.
(Élet szerelemért) Színmű 10 f. F.: Karina Bell, Gösta Eckmann.
HAZÁRD KAPITÁNY
HIRADÓ. Vigjáték 8 felv. Fős.: Tim Mc Coy. HIRADÓ.

ETERNIT
anyageladási és
tetőfedési
vállalat.

Telefon: 290.

Lerakatok:
DELŐ Géza
fatelepein.
Telefon: 105.

ETERNIT ÜDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT

**Bérbe adom
vagy eladom**
augusztus 1-ére Erzsébet királyné utca
42. szám alatti
lakóházamat
mely áll 6 szobából, vízvezetékes für-
dőszobából, összes mellékhelyiségek-
ből, dísz- és konyhakertből, garage-ből
és köcsiszinből.
Érdeklődni lehet:
Weidinger Dezsőnél
Szent Antal-utca 17.

Saját gyártmányu
lők és uborkagyalu
prima minőségben, olesón
kapható
Ury Pál Fiai
Telefon 280. Alapítás 1895

Eladó
egy jókarban lévő, erős, 6-os magán-
járó, 10 légkörös
magyar állam vasuti garnitúra
Teljesen munkaképes, javítás nincs
rejtve. — Bővebbet Kozma Istvánnal,
Szeremle, II. Rakóczy F. ut 419. sz.

Saját gyártmányu
**nyugágvak
és vas taboriagyak**
előnyösen beszerezhetők
UTRYNÁL.
Erzsébet kir. né u. 38. Tel 280.

Árjegyzék.
1 drb petroliumfűző 2 lánggal
nélkülözhetetlen a háztartásban 12 50
1 drb fürdőkád szolid erős 160 cm
nélkülözhetetlen közrűkségletti
tárgy 40—
1 drb vizeskanna zománcosva 6 80
1 . felmosóveder 1 60
3 . alumínium edény erős vastag:
1 fazék, 1 lábos, 1 tál összesen 6—
1 készlet sárgarézfűgőnyrúd 4 50
1 drb fűnyíró olló 2 20
1 köteg horganyzott ruhaszáritó
drót 3 —
1 méter kerítésdrót 40—
1 . zö'd háló 2 —
1 drb mosdóasztal 10 —
továbbá teljes konyhaberendezések, tűz-
helyek, mángorlók, kerékpárok
közismert olesó áron kapható
KRÉNEISZ GÉZA
vaskereskedésében, Baja.

Jun. 30-tól jul. 7-ig.
egyre fél ó orán.
**Dr. Makray László
Gyarmati Emil**
szolgálat.
az ügyeintés gyogyaszarta
vaskor nap délután is nyitva van
nyitva van a hátkorok

Bajai Tej és Vajüzem
(Rosenfeld) Takarékpénztár-u. 1. (udvar) Telefon 84
ajánlja legjobb minőségű, **palackozott teljes tejet, házhoz
szállítva literenként 24 fill. csarnokban átvéve 22 fill.**
Naponta frissen készült teavaj, kg-ként 4— P
10—25—50 dekás csomagokban.
Friss túró kg-ként 0 40 P
Tejszín literenként 2 50 P
Tejfel literenként 1 60 P
Jégbehűtött Joghurt 2 és fél del palackokban 0 12 fill.
„ Aludt tej 2 és fél del poharakban 0 07 „
Legkisebb mennyiséget is házhoz szállítunk. Tessék egy próbát tenni.
Főelőzött tej (Kitűnő baromfiak és malacok részére) literje 5 fill.

Corvin-nyomda Baja.
Matyas kiraly-tér 10 szám. — Telefon 164

Árjegyzékek, körlevelek,
meghívók, könyvek, levél-
papirok és mindenféle
kereskedelmi nyom-
tatványok legmo-
dernebbü, izlé-
ses és művészi
kivitelben

csak

a CORVIN
műnyomógépén készülnek

**Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabili-
motor-tulajdonosok figyelmébe!**

Ajanlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puch-
művek R. T. Hupmobile Steyrművek, Norton, Ford, Indián,
Ariel-Morgan-Velo-
cette, Magyarország
vezerkép iselői is a
felsőulaj has nálatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen
küld a „Wing Oil“ B ja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16 sz. Raktár.

...odi Hatschek-féle
ernit
... és cső
...netien,
...rűzmentes.
...arúsító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
...oda,
Zádor Oszkár

Lerakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső
Gara
Liebhauser Lőrinc
Vaskút.
Erdős István
Érsekesanád.
Kalmar Samuel
Nemesnádudvar.
Wittner Márton
Bácsbokod.
Kovács János
Bátmonostor.

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.